

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivy Suneghové a soudkyň Mgr. Lucie Králové a Mgr. Soni Burešové ve věci

žalobkyně: **Ing. R. Š.**
bytem xxx, xxx
zastoupena P. K.
bytem xxx, xxx

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 15, 118 01 Praha 1

za účasti
vedlejšího účastníka: **Česká republika – Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
IČO 00551023
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha 2

o zadostiučinění ve výši 1 210 762 Kč s příslušenstvím a 90 000 Kč, o odvolání žalované a vedlejšího účastníka proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 4. března 2022, č. j. 22 C 18/2016-688,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I a ve výrocích XLV a XLVI **zrušuje** a věc se v tomto rozsahu **vrací** soudu I. stupně k dalšímu řízení.
- II. Rozsudek soudu I. stupně se ve výrocích III, V, VII, IX, XI, XIII, XV, XVIII, XX, XXIII, XXIV, XXVI, XXVII, XXIX, XXXI, XXXIII, XXXV, XXXVII, XXXIX, XLI a XLIII

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

ohledně částky 139 473 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 3. 12. 2015 do zaplacení **potvrzuje**, ve zbylé části se v těchto výrocích **mění** tak, že se žaloba o zaplacení 222 610 Kč s příslušenstvím **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 4. března 2022, č. j. 22 C 18/2016-688, soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 46 063 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I), zamítl žalobu o zaplacení 43 937 Kč (výrok II), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 6 563 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok III), zamítl žalobu o zaplacení 48 437 Kč s úrokem z prodlení z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení (výrok IV), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 10 313 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok V), zamítl žalobu o zaplacení 49 687 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení (výrok VI), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 23 250 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok VII), zamítl žalobu o zaplacení 76 750 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení z částky 34 250 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 (výrok VIII), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 8 625 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok IX), zamítl žalobu o zaplacení 41 375 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení (výrok X), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 89 875 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 82 375 Kč od 3. 12. 2015 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 7 500 Kč od 6. 9. 2017 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XI), zamítl žalobu o zaplacení 37 500 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení (výrok XII), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 6 125 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XIII), zamítl žalobu o zaplacení 2 125 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení (výrok XIV), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 5 688 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XV), zamítl žalobu o zaplacení 1 187 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení (výrok XVI), zamítl žalobu o zaplacení 7 500 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení (výrok XVII), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 5 250 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XVIII), zamítl žalobu o zaplacení 1 812 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení (výrok XIX), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 5 031 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XX), zamítl žalobu o zaplacení 369 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení (výrok XXI), zamítl žalobu o zaplacení 1 500 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení (výrok XXII), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 2 175 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XXIII), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 1 500 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XXIV), zamítl žalobu o zaplacení 7 500 Kč společně se zákonným

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

úrokem z prodlení z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení (výrok XXV), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 500 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XXVI), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 35 750 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XXVII), zamítl žalobu o zaplacení 66 750 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení z částky 21 750 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 (výrok XXVIII), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 10 313 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XXIX), zamítl žalobu o zaplacení 49 687 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení z částky 44 687 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 (výrok XXX), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 26 000 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XXXI), zamítl žalobu o zaplacení 71 500 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení z částky 26 500 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 (výrok XXXII), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 15 000 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XXXIII), zamítl žalobu o zaplacení 57 500 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení z částky 30 000 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 (výrok XXXIV), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 27 125 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XXXV), zamítl žalobu o zaplacení 62 875 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení z částky 15 375 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 (výrok XXXVI), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 18 000 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XXXVII), zamítl žalobu o zaplacení 69 500 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení z částky 22 000 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 (výrok XXXVIII), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 23 750 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XXXIX), zamítl žalobu o zaplacení 61 250 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení z částky 13 750 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 (výrok XL), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 18 750 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XLI), zamítl žalobu o zaplacení 63 750 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení z částky 16 250 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 (výrok XLII), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 22 500 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 12. 2015 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok XLIII), zamítl žalobu o zaplacení 60 000 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 9. 2017 do zaplacení a zákonným úrokem z prodlení z částky 10 000 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 (výrok XLIV), uložil žalované povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 7 734 Kč k rukám obecného zmocněnce žalobkyně do 15 dnů od právní moci usnesení (výrok XLV) a vedlejší účastníci na straně žalované uložil povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 7 734 Kč k rukám obecného zmocněnce žalobkyně do 15 dnů od právní moci usnesení (výrok XLVI).

2. Takto rozhodl o žalobě, již se žalobkyně domáhala na žalované zadostiučinění v celkové výši 1 210 762 Kč za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku nepřiměřené délky 24 správních řízení a na ně navazujících soudních řízení (řízení o doplatecích na bydlení žalobkyně za říjen 2012 až květen 2013,

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

říjen 2013, prosinec 2013 až srpen 2014 a řízení o příspěvku na živobytí za říjen 2013 až leden 2014). Žalobkyně se domáhala náhrady za nemajetkové újmy za nepřiměřené délky řízení: 1) za příspěvek na živobytí za říjen 2013 (od 4. 11. 2013) částky 55 000 Kč, 2) za příspěvek na živobytí za listopad částky 60 000 Kč, 3) za příspěvek na živobytí za prosinec 2013 částky 100 000 Kč a 4) za příspěvek na živobytí leden 2014 částky 50 000 Kč. Žalobkyně se dále domáhala 5) za doplatek na bydlení za říjen 2012 částky 127 375 Kč (137 500 Kč – přiznaných 10 125 Kč), 6) za doplatek na bydlení za listopad 2012 částky 8 250 Kč, 7) za doplatek na bydlení za prosinec 2012 částky 6 875 Kč, 8) za soudní řízení ohledně doplatku na bydlení za měsíce listopad a prosinec 2012, které probíhalo u Krajského soudu pod sp. zn. 60 Ad 15/2013 částky 7 500 Kč, 9) za doplatek na bydlení za měsíc leden 2013 částky 7 062 Kč, 10) za doplatek na bydlení únor 2013 částky 5 400 Kč, 11) za doplatek na bydlení březen 2013 částky 1 500 Kč, 12) za doplatek na bydlení za duben 2013 částky 2 175 Kč, 13) za doplatek na bydlení za květen 2013 částky 1 500 Kč, 14) za soudní řízení ohledně doplatku na bydlení za leden až květen 2013, které probíhalo u Krajského soudu pod sp. zn. 60 Ad 10/2014 a NSS pod sp. zn. 6 Ads 175/2014 částky 7 500 Kč, 15) za doplatek na bydlení za říjen 2013 částky 500 Kč, 16) za doplatek na bydlení za prosinec 2013 částky 102 500 Kč, 17) za doplatek na bydlení za leden 2014 částky 60 000 Kč, 18) za doplatek na bydlení únor 2014 částky 97 500 Kč, 19) za doplatek na bydlení březen 2014 částky 72 500 Kč, 20) za doplatek na bydlení duben 2014 částky 90 000 Kč, 21) za doplatek na bydlení za květen 2014 částky 87 500 Kč, 22) za doplatek na bydlení za červen 2014 částky 85 000 Kč, 23) doplatek na bydlení za červenec 2014 částky 82 500 Kč a 24) doplatek na bydlení za srpen 2014 částky 82 500 Kč. Ve vztahu k doplatku na bydlení za měsíc listopad 2013 bylo řízení zastaveno.

3. Žalobkyně dále žádala zákonný úrok z prodlení z částky 760 762 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 a následně z částky 1 210 762 Kč od 6. 9. 2017 do zaplacení, nicméně soud v části zákonných úroků z částky 10 125 Kč od 3. 12. 2015 do zaplacení žalobkyni již úroky z prodlení přiznal výrokem I. předchozího rozsudku, který nabyl právní moci, proto nyní soud rozhodoval již jen o zákonných úrocích z prodlení z částky 750 637 Kč od 3. 12. 2015 do 5. 9. 2017 a zákonných úrocích z prodlení z částky 1 200 637 Kč od 6. 9. 2017 do zaplacení.
4. Žalobkyně v průběhu řízení uplatnila nový nárok na zaplacení částky 90 000 Kč představující zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou žalobkyni nepřiměřenou délkou tohoto odškodňovacího řízení.
5. Soud I. stupně provedl ve věci dokazování podstatným obsahem spisů Úřadu práce ČR, krajská pobočka v Liberci a obsahem spisů Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci a učinil z nich podrobná skutková zjištění o jednotlivých úkonech správních orgánů, soudů a účastníků, odvolací soud pro stručnost na tato skutková zjištění popsaná v odůvodnění rozsudku soudu I. stupně odkazuje, když pro potřeby odvolacího řízení nepovažuje za účelné je znovu opisovat. Takto soud I. stupně zjistil, že řízení o doplatek na bydlení za říjen 2012 trvá již 9 let a čtyři měsíce a dosud není skončeno, řízení o doplatek na bydlení za listopad 2012 trvalo 2 roky a 2 měsíce, řízení o doplatek na bydlení za prosinec 2012 trvalo 2 roky a 1 měsíc, řízení o doplatek na bydlení za leden 2013 trvalo 2 roky, řízení o doplatek na bydlení za únor 2013 trvalo 1 rok a 11 měsíců, řízení o doplatek na bydlení za březen 2013 trvalo zhruba 1 rok a 10 měsíců, řízení o doplatek na bydlení za duben 2013 trvalo 1 rok a 9 měsíců, řízení o doplatek na bydlení za květen 2013 trvalo 1 rok a 8 měsíců, řízení o doplatek na bydlení za říjen 2013 trvalo 1 rok a 4 měsíce, řízení o doplatek na bydlení za prosinec 2013 trvalo 4 roky a 8 měsíců, řízení o doplatek na bydlení za leden 2014 trvalo 2 roky a 3 měsíce, řízení o doplatek na bydlení za únor 2014 trvalo 3 roky a 8 měsíců, řízení o doplatek na bydlení za březen 2014 trvalo 2 roky a 8 měsíců, řízení o doplatek na bydlení duben 2014 trvalo 3 roky a 7 měsíců, řízení o doplatek na bydlení za květen 2014 trvalo 3 roky a 8 měsíců, řízení o doplatek na bydlení za červen 2014 trvalo 4 roky a 2 měsíce, řízení o doplatek na bydlení za červenec 2014 trvalo 3 roky a 6 měsíců, řízení o doplatek na bydlení za srpen 2014 trvalo 4 roky.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

Řízení o příspěvek na živobytí za říjen 2013 trvalo 2 roky a 3 měsíce, řízení o příspěvek na živobytí za listopad 2013 trvalo 2 roky a 3 měsíce, řízení o příspěvek na živobytí za prosinec 2013 trvalo 3 roky a 7 měsíců, řízení o příspěvek na živobytí za leden 2014 trvalo 1rok a 11 měsíců. Výše vyplacených dávek činila v období od října 2014 do března 2016 částku 102 Kč – 3114 Kč. Žalobkyně osobně od roku 2013 záležitosti související s těmito řízeními neřešila a vše za ni vyřizoval její otec, kterému za tímto účelem udělila plnou moc. Žalobkyně při studiu nejprve bydlela u přátel a následně se rozhodla najít si vlastní bydlení, sjednala si nájem bytu za 5 000 Kč měsíčně. Dávky potřebovala na přechodnou dobu 2 let, než dostuduje. Na náklady na bydlení jí scházela částka 2 500 Kč měsíčně. Žalobkyni záleží na výsledku řízení o doplatku na bydlení za říjen 2012, neboť v něm chce obhájit své přesvědčení, že o dávku žádala oprávněně. Od 1. 9. 2017 je žalobkyně zaměstnána. Nakonec žalobkyně finanční prostředky získala od rodičů. Žalobkyně předběžně uplatnila nárok u žalované dne 2. 6. 2015.

6. Soud I. stupně posoudil nároky žalobkyně podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“), zejména § 1, § 5, § 13 a § 31a, a poté dospěl k závěru, že v napadených řízeních došlo k porušení vydání rozhodnutí v přiměřené době vyjma řízení o doplatku na bydlení za měsíc březen 2013. Přiměřenost délky jednotlivých řízení posuzoval ve vztahu k právní úpravě provedené správním řádem (§ 44 odst. 1, § 71 a násl., § 88 odst. 1, § 90 odst. 1 písm. b/) a zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (§ 69 odst. 1, § 76 odst. 3). Hodnotil jednotlivá kritéria podle § 31a OdpŠk, vycházel ze základní částky 15 000 Kč za rok trvání řízení (za první dva roky polovina této částky), řízení nepovažoval za skutkově a právně složitá, délka řízení byla způsobena především množstvím pochybení správních orgánů (nepřezkoumatelnost rozhodnutí, vady řízení, nereflexivní pokyny odvolacích orgánů), žalobkyně se nepodílela na délce jednotlivých řízení, význam řízení byl typově zvýšený, zároveň však soud I. stupně poukázal na skutečnost, že žalobkyni nešlo o vysoké částky, očekávaná výše dávky se pohybovala v řádu jednotek tisíc. S ohledem na jedinečnost průběhu každého řízení soud I. stupně nepřisvědčil námitce žalované a vedlejší účastnice, že žalobkyni vznikala vzhledem k souběžnosti řízení újma jediná, a dospěl k závěru, že je třeba odškodnit žalobkyni za každé řízení zvlášť. Za přiměřené odškodnění však považoval nižší částku, než jakou požadovala žalobkyně, proto zčásti žalobu zamítl.
7. K nároku na zadostiučinění za nemajetkovou újmu za dlouhé samotné kompenzační řízení soud I. stupně uzavřel, že řízení bylo zahájeno dne 2. 6. 2015 doručením žádosti o odškodnění vedlejší účastnici, řízení do vydání rozhodnutí trvá 6 let a 7 měsíců, tuto dobu soud považoval vzhledem ke všem okolnostem za nepřiměřenou. Proto žalobkyni přiznal 46 063 Kč a ve zbylé části žalobu zamítl.
8. O nákladech řízení soud I. stupně rozhodl podle § 142 odst. 3 o. s. ř.
9. Proti tomuto rozsudku podala včasné a přípustné odvolání žalovaná a vedlejší účastnice na straně žalované.
10. Žalovaná napadla rozsudek ve vyhovujících výrocích o věci samé a výrocích o nákladech řízení. Namítala, že soud rozhodoval o 24 správních a navazujících soudních řízeních, která se týkala sociálních dávek, řízení se prolínala a mnohdy probíhalo několik řízení současně. Pro účely náhrady nemajetkové újmy za délku řízení měl soud uvedená řízení považovat za řízení jediné, protože nelze určit podíl nejistoty žalobkyně k určitému konkrétnímu řízení. Žalovaná se rovněž domnívá, že nemajetkovou újmu za jednotlivá řízení, která probíhají ve stejnou dobu, nelze počítat, jak to učinil soud I. stupně. Sčítání jednotlivých částek za stejné období nelze zhojit nízkým významem řízení, neboť ten je v podstatě dán výší požadovaných částek a také tím, že žalobkyni finančně vypomohli rodiče. Žalovaná zde spatřuje paralelu se sdílenou újmu, kdy dochází ke snížení přiznané částky

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

z důvodu, že se jednoho řízení účastní více subjektů. Zde se jeden subjekt účastní v jeden okamžik několika téměř totožných řízení, ze kterých mu vzniká jediná nemajetková újma. Dle žalované výše zadostiučinění přiznané žalobkyni neodpovídá předmětu řízení. Žalovaná považuje za podstatné, že žalobkyně se svobodně rozhodla, že nebude bydlet na koleji, ale že si pořídí dražší bydlení v nájmu. Příspěvek od rodičů nebyl dostačující a žalobkyně se rozhodla nejt cestou příležitostného přivýdělku, ale rozhodla se požádat o pomoc stát formou sociálních dávek. Uvedený postoj žalobkyně neodůvodňuje přiznání mimořádné výše zadostiučinění, a rovněž svědčí o nepatrném významu řízení pro žalobkyni. Při úvaze o výši zadostiučinění za nemajetkovou újmu by soudy k těmto skutečnostem měly přihlédnout. Příspěvek na živobytí ve výši 1520 Kč, který žalobkyně pobírala do září 2013, nebyl s to ohrozit ji na životě nebo zdraví. Rodiče žalobkyně byli schopni žalobkyni poskytovat přiměřené prostředky na živobytí, ale neučinili tak z důvodu zachování nároku na dávku. Nadto žalobkyně neměla na dávku nárok. Žalovaná se domnívá, že v průběhu tohoto kompenzačního řízení byla žalobkyně již dostatečně odškodněna. Navrhla, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujících výrocích a žalobu zamítl. Současně aby přiznal žalované i vedlejší účastnici právo na náhradu nákladů řízení.

11. Vedlejší účastnice napadla rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujících výrocích o věci samé vyjma výroků XIII – XXVI. Namítala, že žalobkyně v průběhu řízení uplatnila samostatný nárok na odškodnění nepřiměřené délky kompenzačního řízení, ohledně tohoto nároku však není pasivně legitimována stát, jehož jménem jedná Ministerstvo financí nebo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Soud tedy nejednal s příslušnou organizační složkou státu a zatížil tak řízení vadou. Soud I. stupně dospěl k závěru, že celková délka posuzovaných řízení byla nepřiměřená s výjimkou řízení o doplatku na bydlení za měsíc březen 2013. Není však zřejmé, jak k tomuto závěru dospěl. Závěr o tom, že nedodržením lhůty ve správním řízení je automaticky dána nepřiměřenost délky řízení bez toho, aby byla učiněna úvaha o celkové délce řízení s ohledem na kritéria podle § 31a odst. 3 zák. č. 82/1998 Sb., je v rozporu s judikaturou Nejvyššího soudu i ESLP. Jednotlivý průtah nutně neznamená, že jde o nepřiměřenou délku řízení a i určité období nečinnosti je akceptovatelné, pokud řízení jako celek odpovídá dobou svého trvání času, v němž lze ukončení řízení zpravidla očekávat. Odvolatelka má za to, že délka řízení o příspěvek na živobytí byla přiměřená ve všech případech a v řízení o doplatek na bydlení byla přiměřená s výjimkou doplatku na bydlení k žádosti ze dne 15. 10. 2012, a to vzhledem ke složitosti řízení, zejména procesní, a s ohledem na význam řízení pro poškozeného. Vedlejší účastnice též nesouhlasí se závěrem soudu I. stupně, že újma vznikala žalobkyni v každém řízení jednotlivě, neboť každé řízení na žalobkyni působilo jinými úkony, které na sobě nebyly vzájemně závislé. Vedlejší účastnice odkázala na § 33 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, podle nějž je podmínkou na doplatek na bydlení získání nároku na příspěvek na živobytí. Závislost vyplývá přímo ze zákonné úpravy. V uvedených řízeních lze též shledat časovou provázanost dávek, neboť se jedná o opakované dávky. Nemajetková újma tak měla být posouzena jako jediná. K významu řízení pro poškozeného vedlejší účastnice uvedla, že soud nesprávně zvýšil základní částku pro typově zvýšený význam řízení pro poškozeného, ač shledal individuální okolnosti, které význam naopak snižují. Soud nevysvětlil důvody pro mimořádnou výši odškodnění několikanásobně překračující výši dávky, o kterou v řízení šlo. Vedlejší účastnice navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v napadených výrocích zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.
12. Žalobkyně navrhla potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.
13. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212 a § 212a o.s.ř.), a doplnil dokazování (§ 213 o. s. ř.).
14. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2022, č. j. 3 Ads 153/2020-44, vzal odvolací soud za prokázané, že o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem-pobočky Liberec ze dne 23. 4. 2020, č. j. 58 Ad 4/2019-37, bylo Nejvyšším správním

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

soudem rozhodnuto tak, že kasační stížnost byla zamítnuta. Předmětem řízení byla dávka doplatku na bydlení za říjen 2012, o níž žalobkyně požádala dne 15. 10. 2012. Rozsudek nabyl právní moci 26. 4. 2022.

15. Po takto doplněném dokazování odvolací soud dospěl k závěru, že odvolání žalované i vedlejší účastnice jsou částečně důvodná.
16. K poučení soudu I. stupně, že proti výrokům XIII- XXVI rozsudku soudu I. stupně není odvolání přípustné s odkazem na § 202 odst. 2 o. s. ř., odvolací soud uvádí, že pro určení hranice bagatelního sporu je podstatná celková výše peněžitého plnění, které bylo předmětem řízení v době vydání rozsudku. V projednávané věci se sice jedná o 24 správních řízení, nejde však o 24 samostatných nároků na zadostiučinění za odlišné nemajetkové újmy vzniklé žalobkyni, ale o újmu jedinou, jak bude vysvětleno níže, proto odvolání je i proti těmto výrokům rozsudku přípustné.
17. K organizačním složkám, které jednají za stát v této věci, odvolací soud odkazuje na usnesení ze dne 7. 5. 2019, č. j. 14 Co 134/2019-212, vydané v této věci, v němž vyslovil závěr, že na namítaná správní řízení navazoval soudní přezkum, v důsledku čehož lze uvažovat o jediném nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 1. 2016, sp. zn. 30 Cdo 968/2014), přičemž na vzniku nemajetkové újmy se měly podílet jak správní orgány (Úřad práce, Ministerstvo), tak i správní soudy (Krajský soud, NSS), v důsledku čehož je ve vztahu k těmto nárokům třeba jednat jako s příslušnou organizační složkou s Ministerstvem financí (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 7. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1382/2014, či ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. 30 Cdo 1273/2016). Na tomto závěru nic nemění změna právní úpravy provedená zákonem č. 118/2020 Sb., účinná od 1. 4. 2020, podle níž „došlo-li ke škodě nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 vět druhé a třetí a posuzují-li se pro účely náhrady této škody navazující správní a soudní řízení jako jeden celek, jedná za stát příslušný úřad, do jehož působnosti náleží odvětví státní správy, v němž probíhalo správní řízení.“ (§ 6 odst. 3 zák. č. 82/1998 Sb.). Podle přechodných ustanovení (čl. III zákona č. 118/2020 Sb.) „na řízení o nároku na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije zákon č. 82/1998 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; povinnost poskytnout nezbytnou součinnost podle ustanovení § 14 a 18 zákona č. 82/1998 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tím však není dotčena“. Projednávanou věc je proto třeba dokončit s Ministerstvem financí jako příslušnou organizační složkou státu.
18. Odvolací soud pro stručnost odkazuje na podrobná skutková zjištění soudu I. stupně, odvolací soud pouze doplnil skutkový stav o zjištění, že řízení o doplatek na bydlení na základě žádosti ze dne 15. 10. 2012 bylo pravomocně ukončeno dne 26. 4. 2022 a trvalo 9 let a 6 měsíců.
19. Soud I. stupně nároky uplatněné žalobkyní posoudil správně podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále opět jen „OdpŠk“).
20. Dle § 13 odst. 1 OdpŠk stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

21. Dle § 31a odst. 1 OdpŠk bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.
22. Dle odst. 2 tohoto ustanovení zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
23. Dle odst. 3 tohoto ustanovení v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k a) celkové délce řízení, b) složitosti řízení, c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení, d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a e) významu předmětu řízení pro poškozeného.
24. Uvedená právní úprava zakotvuje odpovědnost státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem spočívajícím v tom, že nebylo rozhodnuto v přiměřené lhůtě. Úprava postihuje případy, kdy poškození jsou vystaveni frustracím z nepřiměřeně dlouhého průběhu řízení. Přiměřenost délky řízení závisí na okolnostech jednotlivých případů. Rozhodující je přitom celková délka řízení, za kterou je náhrada poskytována. Nejedná se o odškodňování poškozeného za jednotlivý průtah v řízení. Za porušení zásady rychlosti řízení, které je ve svém důsledku nesprávným úředním postupem ve smyslu výše citovaného ustanovení § 13 zákona, lze považovat jen takový postup soudu v řízení, kdy doba jeho průběhu neodpovídá složitosti, skutkové a právní náročnosti projednávané věci a kdy délka řízení tkví v příčinách vycházejících z působení soudu v projednávané věci; oproti tomu stát nemůže odpovídat za průtahy, které jsou způsobené nedostatkem součinnosti či dokonce záměrným působením ze strany účastníků či jsou vyvolány jinými okolnostmi, které nemají původ v povaze soudu a jejich institucionálním a organizačním vybavením (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 38/2000). Kritérii pro posuzování přiměřenosti lhůty jsou na jedné straně zájem stěžovatele na rychlém vyřízení věci a na straně druhé obecný zájem na řádném výkonu spravedlnosti. Je třeba dále uvést, že neexistuje žádná abstraktně stanovitelná lhůta, kterou by bylo možno obecně považovat za přiměřenou.
25. Nemajetková újma se v zásadě neprokazuje, vzniká samotným porušením základních práv a svobod, jde o vyvratitelnou domněnku, že nepřiměřená délka řízení způsobuje morální újmu (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 862/10).
26. Dle článku 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo oprávněnostech jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Rozsudek musí být vyhlášen veřejně, avšak tisk a veřejnost mohou být vyloučeni buď po dobu celého nebo části procesu v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, nebo když to vyžadují zájmy nezletilých nebo ochrana soukromého života účastníků, anebo v rozsahu považovaným soudem za zcela nezbytný, pokud by, vzhledem ke zvláštním okolnostem, veřejnost řízení mohla být na újmu zájmům spravedlnosti.
27. Podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Podle odst. 2 kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí,

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. Podle odst. 3 každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem.

28. Podle čl. 38 odst. 2 Listiny každý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem.
29. Odvolací soud v této věci již v usnesení ze dne 31. 8. 2018, č. j. 14 Co 295/2018-183, vyslovil závěr, že na projednávanou věc je třeba vztáhnout závěry vyslovené Nejvyšším soudem v rozsudku ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. 30 Cdo 1876/2014. Ve smyslu citovaného rozhodnutí lze správní řízení o stanovení dávky hmotné nouze podřadit pod režim ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a takové správní řízení a navazující soudní řízení je třeba posuzovat jako jeden celek až do vydání konečného rozhodnutí ve správním řízení, přičemž do celkové délky musí být započítán nejenom přezkum správním soudnictvím, ale i samotné rozhodování správních orgánů, a ve věci je možné aplikovat i stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010 (dále jen „Stanovisko“). Nemajetková újma se v tomto případě neprokazuje, vzniká samotným porušením základních práv a svobod, jde o vyvratitelnou domněnku, že nepřiměřená délka řízení způsobuje morální újmu (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 862/10).
30. Odvolací soud též již v předchozím zrušovacím usnesení odkázal dále na závěry vyslovené Ústavním soudem v nálezu ze dne 14. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 570/20, v němž Ústavní soud shrnul rozhodovací praxi Nejvyššího soudu a uzavřel, že podle ustálené judikatury Ústavního soudu se právo na projednání věci bez zbytečných průtahů dle čl. 38 odst. 2 Listiny kromě soudních řízení vztahuje i na správní řízení a toto právo se přitom na správní řízení uplatní i bez vazby na navazující soudní řízení (např. nálezy sp. zn. I. ÚS 2872/18 ze dne 23. 7. 2019, nálezy sp. zn. II. ÚS 173/01 ze dne 7. 1. 2004, nálezy sp. zn. III. ÚS 696/02 ze dne 13. 11. 2003). V bodu 48 nálezu Ústavní soud shrnul, že na správní řízení, jehož předmětem je základní právo nebo svoboda, se vztahuje i základní právo na projednání věci bez zbytečných průtahů dle čl. 38 odst. 2 Listiny, zahrnující i právo na projednání věci v přiměřené lhůtě. Neobstojí tedy názor obecných soudů, že toto právo se vztahuje pouze na ta (správní) řízení, jejichž předmětem je občanské právo nebo závazek dle čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Ústavní soud v uvedeném nálezu učinil závěr, že z ústavního pořádku vyplývá, že každý má v řízení, v jehož rámci rozhodují orgány veřejné správy o jeho základních právech a svobodách, právo na projednání věci bez zbytečných průtahů podle čl. 38 odst. 2 Listiny. Při porušení tohoto práva – nepřiměřenou délkou takového řízení – pak dotčenému jednotlivci svědčí právo na náhradu škody způsobené mu nesprávným úředním postupem podle čl. 36 odst. 3 Listiny. Při rozhodování o zadostiučnění za nemajetkovou újmu vzniklou nesprávným úředním postupem nelze odhlížet od toho, že bylo ve správním řízení rozhodováno o základním právu nebo svobodě, a proto je povinností obecných soudů zohlednit celkovou délku řízení, jež teprve ve svém souhrnu vedlo k realizaci základního práva; jinak se obecné soudy dopustí nepřijatelného snížení procesní ochrany dotčeného jednotlivce. Na správní řízení o základních právech a svobodách, jakož i na případné navazující soudní řízení, je tedy třeba z ústavněprávního hlediska nahlížet jako na řízení jediné. Není-li jeho délka přiměřená, uplatní se vzhledem k zásadnímu významu základních práv a svobod v souladu s čl. 38 odst. 2 Listiny domněnka vzniku nemajetkové újmy. Přitom není třeba zkoumat, zda předmětem řízení bylo „občanské právo nebo závazek“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy a judikatury Evropského soudu pro lidská práva.
31. Pro poměry projednávané věci uvedené závěry znamenají, že žalobkyně v namítaných správních řízeních prosazovala své právo na sociální zabezpečení (čl. 30 Listiny), tj. správní řízení se týkala

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

jejího základního práva, a bez ohledu na to, zda navazovalo či nikoli řízení soudní, vztahuje se na posuzovaná správní řízení právo na projednání věci v přiměřené lhůtě a bylo-li právo žalobkyně porušeno, je třeba vycházet z vyvratitelné domněnky, že tím došlo ke vzniku nemajetkové újmy.

32. Soud I. stupně tak správně posuzoval celkovou délku jednotlivých řízení, správně uvedl, podle jakého právního předpisu byla posuzovaná správní řízení vedena, a odkázal na příslušná ustanovení, v nichž jsou pro tato správní řízení zákonem stanoveny lhůty pro rozhodnutí či pro jiné úkony správních orgánů, aby tak mohl učinit úvahu o přiměřené či nepřiměřené celkové délce jednotlivých řízení. Soud I. stupně učinil podrobná skutková zjištění o délce jednotlivých fází řízení před správními orgány a před soudy. Poukázal na skutečnost, že rozhodnutí správních orgánů byla opakovaně rušena jednak pro nepřezkoumatelnost, jednak pro vady řízení a nerefektování pokynů odvolacích orgánů, čímž se řízení nepřiměřeně prodlužovala, a uvedl, v jakých případech byly zákonem stanovené lhůty pro rozhodnutí či jiné úkony správních orgánů překročeny. Není proto důvodná námitka vedlejší účastnice, že z rozsudku není patrné, jak k závěru o nepřiměřené délce jednotlivých řízení soud I. stupně dospěl.
33. Odvolací soud však nesouhlasí se závěrem soudu I. stupně, že řízení o příspěvek na živobytí zahájené v říjnu 2013 bylo nepřiměřeně dlouhé, jestliže trvalo od října 2013 do 28. 1. 2016. Ze skutkových zjištění soudu I. stupně vyplývá, že před správními orgány nedošlo k žádným obdobím nečinnosti, bez prodlev bylo i předávání spisů mezi instancemi, na řízení před správními orgány navazovalo soudní řízení včetně řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem, které trvalo 11 měsíců, což lze považovat za dobu přiměřenou vzhledem k postavení NSS jako jediného funkčně příslušného soudu v ČR, do jehož kompetence spadá rozhodování o kasační stížnosti proti rozhodnutím krajských soudů. Celkovou délku tohoto řízení tak lze považovat za ještě přiměřenou. Stejně tak délku řízení o doplatek na bydlení za leden 2013, únor 2013, duben 2013, květen 2013 a říjen 2013, zahájených vždy v těchto měsících žádostí žalobkyně, odvolací soud na rozdíl od soudu I. stupně považuje za ještě přiměřenou. Řízení o doplatek na bydlení za leden – květen 2013 probíhala před 4 instancemi (správní orgán I. a II. stupně, soudní přezkum správního rozhodnutí a řízení o kasační stížnosti), přičemž doba těchto řízení nepřesáhla dobu dvou let. Před správními orgány se nevyskytly podstatné prodlevy, řízení před správním soudem i NSS musí též nějakou dobu trvat a s přihlédnutím k postavení NSS, jak bylo vyloženo výše, je doba těchto řízení, jak jí zjistil soud I. stupně, přiměřená a k nesprávnému úřednímu postupu tudíž v těchto řízeních nedošlo. Řízení o doplatek na bydlení za říjen 2013 trvalo 1 rok a 4 měsíce, přičemž řízení před správními orgány trvalo 8 měsíců (včetně přerušení řízení do vyřízení příspěvku na živobytí za říjen 2013), řízení před správním soudem trvalo 5 měsíců. Vzhledem ke zjištěnému průběhu tohoto řízení lze jeho délku též považovat za ještě přiměřenou. Ve zbylých řízeních došlo k nesprávnému úřednímu postupu spočívajícímu v jejich nepřiměřené délce, odvolací soud s tímto závěrem soudu I. stupně i hodnocením jednotlivých kritérií, která soud k tomuto závěru vedla, souhlasí. Jestliže jejich délka byla nepřiměřená ve smyslu § 13 odst. 1 věta třetí OdpŠk, vznik nemajetkové újmy v důsledku nepřiměřené délky řízení se presumuje, a žalobkyně tak má právo na přiměřené zadostiučinění ve smyslu § 31a OdpŠk, neboť byly splněny podmínky odpovědnosti státu podle zákona č. 82/1998 Sb., jak správně uzavřel soud I. stupně.
34. Odvolací soud však má na rozdíl od soudu I. stupně za to, že řízení byla vzájemně provázaná a natolik spolu úzce souvisela, že na újmu žalobkyně lze pohlížet jako na újmu jedinou. V tomto směru je argumentace žalované i vedlejší účastnice opodstatněná. Podle § 33 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, je podmínkou na doplatek na bydlení získání nároku na příspěvek na živobytí. Závislost vyplývá přímo ze zákonné úpravy. Z § 38 tohoto zákona vyplývá, že nárok na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem a dávka pak náleží osobě od prvního dne kalendářního měsíce, v němž bylo zahájeno

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

řízení o přiznání dávky, pokud v něm osoba zároveň splnila všechny podmínky pro přiznání nároku na dávku, jinak od prvního dne kalendářního měsíce, kdy podmínky splnila. Jedná se o opakované dávky, které jsou za splnění zákonných podmínek vypláceny každý měsíc, aniž by příjemce příspěvku musel o dávku každý měsíc žádat (§ 43 zákona č. 111/2006 Sb.). Žalobkyně zahajovala jednotlivá řízení opakovanými žádostmi každý měsíc, tato řízení byla jak časově, tak typem dávky natolik provázaná, že nelze souhlasit se závěrem soudu I. stupně o jednotlivých oddělitelných újmách žalobkyně za každé dílčí řízení. V říjnu 2012 bylo zahájeno nejdéle trvající řízení o doplatek na bydlení za říjen 2012, které skončilo až zamítnutím kasační stížnosti s právní mocí tohoto rozhodnutí dne 26. 4. 2022. V této době proběhla a skončila i ostatní řízení o příspěvek na živobytí i o doplatek na bydlení. Odvolací soud vzhledem ke shora uvedenému vycházel na rozdíl od soudu I. stupně z jediné újmy vzniklé žalobkyni za všechna souběžně probíhající řízení zahajovaná jednotlivými žádostmi žalobkyně.

35. Odvolací soud souhlasí se soudem I. stupně, že v posuzované věci je namíste poskytnutí zadostiučinění ve formě peněžité vzhledem k extrémní délce řízení o doplatek na bydlení za říjen 2013 trvající 9 let a 6 měsíců, přičemž v této době proběhla i všechna ostatní řízení zahajovaná jednotlivými žádostmi žalobkyně. Vzhledem k této délce řízení odvolací soud stanovil základní částku zadostiučinění 16 000 Kč za první dva roky řízení a 16 000 Kč za každý další rok a 1333 Kč za další měsíce řízení. Úvaha odvolacího soudu (stejně jako soudu I. stupně) vychází ze stanoviska Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010 uveřejněného pod č. 58/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek. Nejvyšší soud v citovaném stanovisku dospěl k závěru, že pro poměry České republiky je přiměřené, jestliže se základní částka, z níž se při určování výše přiměřeného zadostiučinění vychází, pohybuje v rozmezí mezi 15.000 Kč až 20.000 Kč (cca 600 až 800 EUR) za jeden rok řízení, tj. 1.250 Kč až 1.667 Kč (cca 50 až 67 EUR) za jeden měsíc řízení. Přitom je nezbytné zohlednit také to, že jakékoliv řízení vždy nějakou dobu trvá. Bylo by proto nesprávné, jestliže by i počáteční doba řízení (kterou by bylo možno považovat ještě za přiměřenou) byla odškodňována ve stejné výši jako doba jí přesahující. Pro účely vypořádání se s touto problematikou tak Nejvyšší soud pokládá za rozumné, jestliže první dva roky řízení (resp. prvních 24 měsíců) budou ohodnoceny částkou o polovinu nižší, než jsou částky uvedené výše; tedy 15 000 Kč až 20 000 Kč za první dva roky řízení dohromady (za jeden rok pak 7 500 Kč až 10 000 Kč). Částku, k níž se dospěje součinem základní částky za jeden rok řízení (modifikované za prvé dva roky řízení) a celkové doby řízení počítané v letech či měsících, lze následně upravovat v důsledku působení jednotlivých faktorů uvedených pod písmeny b) až e) § 31a odst. 3 zákona podle kritérií, která jsou však neuzavřeným výčtem okolností, k nimž lze v konkrétní věci při stanovení konečné výše odškodnění přihlídnout a základní částku je možno přiměřeně zvýšit či snížit. Dle názoru Nejvyššího soudu by přitom mělo být v obecné rovině dostačující zvýšení či snížení nepřesahující 50%, aby byl zachován vztah přiměřenosti mezi utrpěnou újmou a za ni poskytovaným odškodněním. S přihlídnutím k okolnostem konkrétní věci však lze ve výjimečných případech uvažovat o zvýšení či snížení i ve větším rozsahu (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. 30 Cdo 3026/2009).
36. V souladu s citovaným stanoviskem odvolací soud vycházel při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění ze základní částky stanovené násobkem celkové doby řízení v letech a měsících a částky přiznávané za jednotku času řízení s následným připočtením či odečtením vlivu skutečností vyplývajících z kritérií obsažených v § 31a odst. 3 písm. b) až e) zákona. Základní zadostiučinění tedy odvolací soud stanovil částkou 135 998 Kč za řízení trvající 9 let a 6 měsíců, přičemž uvedená doba zahrnuje i ostatní řízení výše uvedená (16 000 Kč za první dva roky řízení a dále 16 000 Kč za každý další rok a 1333 Kč za každý další měsíc). Tuto částku pak zvýšil o 10 % za postup správních orgánů (opakované vydávání nepřezkoumatelných rozhodnutí, rušení rozhodnutí pro vady řízení, nerespektování pokynů vyšší instance). Je pravdou, že žalobkyně zahlítila správní orgány svými žádostmi podávanými každý měsíc, nicméně bylo na správních úřadech, aby se s takovouto situací zákonným způsobem vypořádaly. Tuto skutečnost nelze klást k tíži žalobkyně. Věci nelze

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

považovat za právně či skutkově složité. Odvolací soud nepromítl do úpravy základní částky ani skutečnost, že jednotlivé věci byly projednávány na dvou stupních soustavy správních orgánů a často i na dvou stupních soudní soustavy. Je tomu tak proto, že věci byly projednávány na více stupních často pro vadný postup správních orgánů, které zatěžovaly jednotlivá řízení vadami a vydávaly nepřezkoumatelná rozhodnutí. Žalobkyně se na délce jednotlivých řízení nijak nepodílela, ani toto kritérium proto základní částku nemění. Pokud jde o význam namítaných řízení (o dávky v hmotné nouzi) pro žalobkyni, soud I. stupně správně poukázal na skutečnost, že jej lze typově zařadit mezi ta, u kterých se dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva zvýšený význam řízení pro poškozeného předpokládá (řízení ve věcech trestních, opatrovnických, pracovněprávních, osobního stavu, sociálního zabezpečení či ve věcech týkajících se zdraví nebo života – k tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 11. 2010, sp. zn. 30 Cdo 2800/2009). K významu řízení pro poškozeného Nejvyšší soud uvádí, že roli hraje to, o jaká práva či povinnosti se dané řízení vede a do jaké míry jsou tato práva či povinnosti zpravidla důležitou součástí života jednotlivce. Jedná se o hledisko obecné, typové, k němuž není třeba vést dokazování, neboť plyne ze samotné podstaty zkoumaných řízení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 6. 2. 2018, sp. zn. 30 Cdo 841/2016). Žalovaná i vedlejší účastnice však v tomto konkrétním případě tvrdily nižší význam pro žalobkyni s ohledem na výši částek, o něž v řízeních šlo, dále s ohledem na to, že žalobkyně se sama dobrovolně rozhodla, že při studiu využije samostatné bydlení, žalobkyni nakonec vypomohli rodiče, že úkony v řízení za žalobkyni činil od určité doby její otec a žalobkyně se již o průběh řízení příliš nezajímala, a též proto, že od 1. 9. 2017 žalobkyně nastoupila do zaměstnání a dávky hmotné nouze pro ni pozbyly na významu. Výši částek, o které v jednotlivých řízeních šlo, odvolací soud do úpravy základní částky odškodnění nepromítl, neboť jejich výše význam řízení nesnižuje. Dávky v hmotné nouzi jsou poskytovány osobám obvykle v řádech stovek či jednotek tisíc korun, ovšem již z povahy těchto dávek je zřejmé, že pro osoby ocitající se v hmotné nouzi je příjem dávek vzhledem k sociálním a majetkovým poměrům těchto osob podstatný a jejich význam nelze bagatelizovat výši částky. Ostatní žalovanou stranou tvrzené okolnosti však v daném případě skutečně význam jednotlivých řízení snižují. Odvolací soud tak dospěl k závěru, že význam řízení pro žalobkyni byl v jejím případě standardní, nikoli zvýšený. Celkem tedy odvolací soud zvýšil základní částku o 10 %, tj. o 13 600 Kč na výsledných 149 598 Kč. Tuto částku považuje odvolací soud za odpovídající zadostiučnění za nemajetkovou újmu vzhledem ke všem okolnostem výše uvedeným. Žalobkyni již byla v tomto řízení pravomocně přiznána částka 10 125 Kč s příslušenstvím, proto jí ještě náleží 139 473 Kč. V tomto rozsahu tak odvolací soud považuje rozsudek soudu I. stupně za správný.

37. Soud I. stupně správně vyložil, že žalobkyně jako poškozená má též právo na úrok z prodlení ode dne následujícího po uplynutí lhůty šesti měsíců poté, kdy nárok na náhradu přiměřeného zadostiučnění uplatnila postupem podle § 14 zákona č. 82/1998 Sb. (srov. též stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010). Správně též určil jejich výši.
38. Z uvedených důvodů dospěl odvolací soud k závěru, že rozsudek soudu I. stupně není v napadených vyhovujících výrocích o věci samé III, V, VII, IX, XI, XIII, XV, XVIII, XX, XXIII, XXIV, XXVI, XXVII, XXIX, XXXI, XXXIII, XXXV, XXXVII, XXXIX, XLI a XLIII ohledně částky 222 610 Kč s příslušenstvím věcně správný, proto postupoval dle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. a rozsudek v tomto rozsahu změnil a žalobu zamítl, ohledně částky 139 473 Kč s příslušenstvím jej v těchto výrocích dle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil.
39. Jiná je však situace ohledně částky 90 000 Kč uplatněné v průběhu řízení jako zadostiučnění za nepřiměřenou délku tohoto kompenzačního řízení. Žalobkyně nežádala zvýšení odškodnění za nemajetkovou újmu vzniklou jí v důsledku nepřiměřené délky správních řízení, ale uplatnila požadavek na zadostiučnění za nemajetkovou újmu vzniklou jí v důsledku nepřiměřeně dlouhého kompenzačního řízení jako samostatný nárok. Soud I. stupně tak měl za uplatnění nároku vybrat

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

soudní poplatek, a projednat jej a rozhodnout s příslušnou organizační složkou jednající za stát, kterou je v případě, kdy došlo ke škodě v občanském soudním řízení, Ministerstvo spravedlnosti, nikoli Ministerstvo financí (§ 6 odst. 1 a 2 písm. a/ OdpŠk). Soud se též měl zabývat tím, zda byl nárok uplatněn u příslušného úřadu ve smyslu § 14 OdpŠk, což je podmínkou pro uplatnění nároku u soudu. Jestliže tak soud I. stupně nepostupoval, zatížil v této části řízení vadou, která nemohla být v odvolacím řízení odstraněna. Soud I. stupně je povinen z úřední povinnosti správnou organizační složku zjistit a začít s ní jednat, aniž by o tom vydával zvláštní usnesení (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2004, sp. zn. 33 Odo 67/2004).

40. Protože odvoláním byl napaden pouze vyhovující výrok I, jímž byla žalobkyni přiznána částka 46 063 Kč, odvolací soud v tomto výroku napadený rozsudek zrušil (a též v závislých výrociích o nákladech řízení), a v tomto rozsahu věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení. Předmětem dalšího řízení tak bude nárok žalobkyně ve výši 46 063 Kč představující zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou jí v důsledku nepřiměřené délky tohoto kompenzačního řízení.
41. V novém rozhodnutí soud I. stupně opětovně rozhodne i o nákladech řízení, a to včetně řízení odvolacího (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti **výroku II** tohoto rozhodnutí **lze** podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Proti **výroku I** tohoto rozhodnutí **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. k/ o. s. ř.).

Praha 9. prosince 2022

JUDr. Iva Suneghová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.